

Tippek a metrón

2006-11-02

Pár hónappal ezelőtt egy hétköznapi délután éppen egy megbeszélésre siettem, az iroda előtti végeláthatatlan kocsisor miatt azonban úgy döntöttem, hogy tömegközlekedéssel vágok neki az úti célomnak. Pár megálló a villamossal, majd lementem a föld alá és felszálltam a zsúfolásig megtelt metróra. A következő megállónál két fiatal szállt föl a szerelvényre, miközben harsány hangon párbeszédet folytattak. A zajok miatt az eszmecserejük nem volt kristálytisztán érthető, a lényeg azonban így is kivehető volt:

„Több éve forgatom anyámék pénzét a tőzsdén, a részvényárak folyamatosan emelkednek, csak nyerni lehet vele, és még kevés munkát is igényel. Igaz ugyan, hogy az utóbbi időben kis zuhanás van, de ez csak átmeneti, amit további vételekre kell használni, hamarosan úgyis tovább emelkedik.”

Ebből a kis részletből is érthető, hogy miért van az, hogy sokan leszegett fejjel, nagy pénzeket a piacon hagyva távoznak erről a területről. Több alapvető probléma és tévhit is van, ami a tőzsdét övezi, sokan ugyanis nagyon rövid tanulás, és a szakirodalom áttanulmányozása nélkül vágnak bele ebbe a területbe. A legrosszabb ami megeshet egy kezdővel, nem az, hogy gyorsan beleszalad pár veszteséges ügyletbe. Éppen ellenkezőleg: ettől fog kijózanodni, mint egy spicces ember, ha beáll a hideg zuhany alá. A legrosszabb forgatókönyv meglepő módon az, hogy hosszú hónapokon keresztül nyereségesen kereskedik, és ettől felbátorodva egyre kockázatosabb vizek felé sodródik, és a végeredmény az esetek nagy többségében ugyanaz: jelentős tőkevesztés. Minél nagyobb a kár, annál erősebb a kényszer az elvesztett vagyon visszaszerzésére, és ez a következő súlyos hiba. A történet vége általában az lesz, hogy a megmaradt pénzügyi felemás érzésekkel kiveszi a piacról.

Majd többféle út lehetséges, vagy soha nem tér vissza a részvények világába, vagy évek múlva, ahogy a mély sebek gyógyulnak, újra érdeklődni kezd a kereskedés iránt. Sokan ekkor jönnek rá, hogy az éveken át tartó bikapiac is véget ér egyszer, a felhőtlen optimizmus és eufória is a visszajára fordulhat. Tovább gondolkoznak és jó esetben rájönnek, hogy a piac ellenük dolgozott, mikor hosszú időn keresztül hagyta őket nyerni, hiszen mikor már az anyós pénzét is feltették, akkor jött a tragédia: a nagy veszteség. Végül belátják, hogy sok tanulás, gyakorlás, a piaccal szembeni alázat, és a szabályok kőkemény betartása nélkül nem megy.

Nincsen általános recept a sikert illetően, az egyéni ízlés alapján mindenkinek más stratégia és más időtáv fekszik, mivel mindenki más kockázatokat tud elviselni, eltérő tapasztalatokkal és tudással rendelkezik, nem ugyanannyi idővel rendelkezik. Ne várjuk, hogy Mózes lehozza a kőtáblákat, amin megmásíthatatlan törvények vannak.

Sokan mégis abban reménykednek, hogy objektív, egyértelmű, és mindig érvényes alapszabályokat tesznek eléjük, felmelegítve, tálalva, esetleg előre meg is rágva. Ez természetesen nem létezik és nem is ajánlatos. Azonban összegyűjtöttem profi befektetőktől 10 jó tanácsot, melyek nélkül elveszettebbek vagyunk a tőzsde könyörtelen világában. Az alábbiak betartásával még a legnehezebb piaci körülmények között is megálljuk a helyünket, de önmagában még nem képezik egy pénzcsináló gépezet motorját.

1. Ne legyen kereskedési kényszered! Légy türelemmel, néha hosszú hónapokig is!
2. A stopot minden körülmények között tartsd be, határold be a veszteséged!
3. Légy alázatos a piaccal szemben, ne akard megleckéztetni, hiszen úgy is ő az erősebb!
4. A nyereséges pozícióidat hagyd futni!
5. Nem az a fontos, hogy minél többször igazad legyen. Néha egy jó döntés elvisz a hátán kilenc rosszat.
6. Értsd meg, hogy a piac irracionális, felejtsd el a „Miért?”-et, fontosabb, hogy „Mi történik?”
7. Soha ne mondd, hogy „Tovább már nem eshet, itt az alja!” vagy „Ennél magasabbra már úgysem emelkedik!”
8. Ismerd be, ha tévedtél, ha kell, zárd le a veszteséges pozíciót!
9. Csak a profit számít, nem a találatok aránya!
10. „Tuti tippek” nincsenek. Még ha a metrón halljuk, akkor sem.

Faluvégi Balázs (yaluvegi@bwm.hu)

Ráczy Balázs (raczy@bwm.hu)

Bridge Wealth Management Kft.